

Axel Stangs brev til foreldre som var bekymret over ungdomstjenesten

Minister og ungdomsfører Axel Stang var en meget samvittighetsfull mann. På hjemmefrontens anmodning sendte noen tusen foreldre en protest mot at deres barn skulle delta i ungdomstjenesten, som ble opprettet ved lov i februar 1942. Stang gikk omhyggelig gjennom disse brevene i den grad de avvek fra hjemmefrontens standardopplegg. Og ikke bare det. Den 5. juni 1942 sendte han følgende brev til alle protesterende foreldre:

Jeg har mottatt Deres brev hvor De sier at De ikke ønsker at Deres barn skal delta i Ungdomstjenesten fordi retningslinjene for denne strider mot Deres samvittighet. Jeg takker for denne Deres henvendelse til meg personlig, og vil gjerne få sende Dem noen ord tilbake.

Når De henviser til Deres samvittighet, vil jeg forsøke å forklare at jeg nettopp følger min samvittighet når jeg arbeider for at all norsk ungdom skal være med i en slik tjeneste. Jeg har i mange år søkt å bidra mitt til å vekke det norske folk og spesielt de norske foreldre,

slik at de, om ikke for sin egen skyld så iallfall for sine barns skyld, mens det ennå var tid kunne ha hindret den katastrofe som vi så true oss sterkere og sterkere.

De husker kanskje det norske kommunistpartiets valgplakat fra 1936 - den som viser menneskeholder som strømmer innover Norge. De kommer fra øst og bærer røde flagg med seg.

At de kommunistiske masser også i virkeligheten - ikke bare på plakaten - stod rede til marsj, ble hele det norske folk klar over da den røde armé ved krigsutbruddet høsten 1939 gikk

Axel Stang

over den finske grense med tydelig retning mot Norden. Heldigvis ytet vårt tapre nabofolk kraftig motstand, men grensen mot Asia kom oss dog nærmere. Og allerede i 1940 ble grensespørsmålet mellom Norden og Asia igjen aktuelt da de russiske

horder for 16 gang overfalt det fredeligsinnede Finland.

Jeg stiftet ifjor sommer som soldat i Finland på nært hold bekjentskap med de folk som stadig stod rede til å trenge fram vestover mot det gamle mål: Atlanterhavet. På meg gjorde det et forferdende inntrykk å se hva slags folk som truet og framdeles truer Norden, og dermed også vårt land. Disse utpregede asiatiske og primitive typer ville gi de fleste noe å tenke på, og iallfall skapt redsel hos de norske mødre. Jeg ble bestyrket i min oppfatning om at jeg hadde en hellig plikt til å gjøre alt jeg kunne for å hindre at slike folk fikk innpass her i landet, til redsel og ulykke for våre barn og vår ungdom.

De norske barn må vokse opp med våken fedrelandskjærlighet, slik at de bedre kan ta vare på gamle Norge enn de eldre generasjoner har gjort. Jeg

håper at alle ansvarsbevisste foreldre vil forstå at de må søke å ta igjen det forsømte og gjøre sitt til å skape en karakterfast, sterk og dyktig ny slekt som er rede til å ta fatt på de store oppgaver som ligger og venter. Den nye generasjon som skal rekrutteres fra den nåværende ungdom må rustes så den kan løse oppgavene bedre enn dens mødre og fedre har gjort.

Jeg vil be dere forsøke å forstå at ungdomstjenesten først og fremst skal tjene Norges sak, og at det er for fedrelandets skyld den er blitt til. Ungdomstjenesten skal hjelpe hjem og skole å framelske barnas kjærlighet til Norge og våre gamle kulturverdier og den skal lære dem praktiske ting som senere vil gjøre dem til dyktige medborgere av det samfunn de skal bringe på fote igjen og bygge videre.

Ungdomstjenesten vil føre
(Forts. side 6)

100 ÅR SIDEN ADOLF HITLER BLE FØDT

Av Marna Melsom Pedersen

Adolf Hitler

tiden før den annen verdenskrig, som den lykkeligste tiden i Tysklands historie. På den annen side er hans fienders hat uslokkelig og gjør fortsatt en saklig holdning til personen selv og hans parti nærmest til en kriminalsak.

Det tyske folks kjærlighet til sin Führer skyldtes neppe noen stor forståelse for hans politiske tanker og idéer. Det er ikke slikt som opptar de store masser. Men at han i løpet av utrolig kort tid skapte orden i det politiske og kriminelle kaos, gav arbeid og brød til de sultende millioner og gav den tyske ungdom en meningsfylt tilværelse i stolthet over å være en nyttig og nødvendig del av et folkefelleskap.

Dette kunne ikke gjøres uten at han la seg ut med internasjonale økonomiske maktgrupper som nettopp profiterte på andres nød og elendighet, samt den internasjonale kommunisme hvis forutsetning var den uro, nød og usikkerhet dette fremkalte. Fiktivøkonomiske spekulasjoner og intellektuelle tankeeksperimen-

ter uten sammenheng med den biologiske virkelighets verden, lå bak det kaos som Adolf Hitler mente seg kallet av høyere makter til å rydde opp i.

I denne sammenheng kan det kanskje være på sin plass å peke på at den filosofi som ble grunnlaget for hans politikk i det aller vesentligste samstemte nettopp med den gamle mosaiske forestillingsverden. Frende er frende verst, sier et gammelt ordtak, og jøder og nasjonalsosialister ble rivaler innenfor den samme «Blut und Boden»-filosofi. Den andre grunnpillaren de hadde felles, var forståelsen for svindel i det fiktivøkonomiske rentesystemet. «Du skal ikke ta rente av din bror» sa Moses. Hitler gav Tysklands folk arbeid og brød og satte hjulene i gang ved å holde en lavrente som bare dekket omkostningene ved bankenes virksomhet, og knyttet pengesystemet til arbeidsinnsats og ikke fiktivkapital. Dermed var det duket for et uforsonlig fiendskap med den jødiske elite som var på god vei til å bli verdens økonomiske herrer,

og hadde hånd om den vestlige verdens viktigste banker og nyhetsformidling. Hitler ble utnevnt til rikskansler i januar 1933 og allerede i mars samme år, kom den jødiske krigserklæringen offentliggjort over hele førstesiden i «Daily Express».

De viktigste anklager mot Adolf Hitler gjelder rasisme, og antagelsen om at han skal ha planlagt folkemord på alle jøder og utryddet ca. 6 millioner av dem i gasskamre. Jeg skal ikke her komme nærmere inn på sannhetsgehalten i disse påstander, som bl. a. opprettholdes ved ustanselige Holocaust-serier og strenge straffer for alle som gir uttrykk for tvil på dette punkt, men finner det dog noe underlig at dette i så fall skulle kvalifisere ham til en politisk særstilling i en verden som helt fra historiens begynnelse, og ikke minst i tiden etter den annen verdenskrig, ikke har holdt på med stort annet enn å skape krig, kaos og massedød i denne verden.

Selv muligheten for en fullstendig utryddelse av hele menneskeheten overhode, har ikke

forhindret verdens politiske ledere i å eksperimentere med, og stadig utvikle, nye former for disse mordvåpen. Og når det gjelder omfanget av drepte, må vel Hitlers påståtte 6 millioner drepte på 5-6 år, være rent dillefantisk i forhold til Stalins meritter, og det fiktivøkonomiske systems dødsopfer i dagens verden. Tilbake står da den noe besynderlige påstand at det skal
(Forts. side 6)

Hundegalskap i Tromsø

Av Idar Aarheim

Jeg forundrer meg stadig over min tidligere kollega Knut Bøckman fra Morgenbladet når det gjelder beretninger og synspunkter på okkupasjonstiden og den annen verdenskrig. Vi var barn dengang, han et par år eldre enn jeg, men det var ikke mange milene fra Bøckmans Tromsø og til Øverbygd i Målselv hvor jeg trakk mine barne- sko. Allikevel er det som vi i den tiden har bodd på hver vår klode og den mentale avstand er lysår.

At Bøckman allerede dengang var en lysende patriot, og da selvfølgelig på den seirende side, har han rukket å fortelle sine lesere adskillige ganger. Men at denne patriotisme var så sterkt fremskredet at den gikk over i hundegalskap (rabies), fikk vi først vite i en kommentar han skrev i Aftenposten 12/12 1988. Hans ærend er forresten ikke primært de firebente skapninger, med de mange unge, norske kvinner som giftet seg med tyskere under krigen og etter okkupasjonen. Han skriver at «vi som bare var barn, riktignok av «jössing-foreldre», i de årene, hadde ingen problemer med å forstå hvorfor «tyskerjentene» ble uglesett slik de gjorde. Vi oppfattet en så eklatant fraternisering med fienden som forræderi - ikke bare mot konge og fedreland, som det høytidelig het, men kanskje enda mer mot familie, naboer og tidligere venner som kjempet i motstandsbevegelsen og ofte måtte bøte for det, enkelte med sine liv».

Dette virket uhyre salvesesfylt, så salvesesfylt at endog en hedning som jeg synes jeg burde folde hendene, og vi hører at Bøckman er av geistlig herkomst. Det må ha vært svære greier denne «motstandskampen» i Tromsø, selvom frasagnene om dens bedrifter ikke rakk så langt som til Målselv.

Men innstillingen i Bøckmans «jössingkretser» må ha vært meget betent siden han allerede som barn gikk i surr slik at han ikke kunne se forskjell på privat kjærlighet og politikk. Han godtar åpenbart at Norge vedtok en diskriminerende lovparagraf mot kvinner som giftet seg med tyskere både under og etter okkupasjonen. Han opprøres ikke engang over at loven ble vedtatt av et enstemmig storting flere år senere og gitt ti års tilbakevirkende kraft!

Derimot er han forundret over at den fortsatt var i full hevd da han skrev sin artikkel. Det burde ikke Knut Bøckmann være. Som politisk skribent har han hatt et spesielt ansvar for å vite om denne paragrafen og hvis han hadde ment at den burde avskaffes, hvorfor har han så ikke selv gått inn for det tidligere?

Men vi skal straks se at hans mentale habitus har forhindret ham fra noen pionergjerning på det punkt. Nå kommer hundehistorien som viser at han fra barnsben av, må ha vært dypt fordervet av jössingånd. Fra det patriotisk opphøyde, faller han i en pøl av kvalmende sentimen-

talitet, en sentimentalitet som ikke er fri for sadistiske trekk slik vi også kjenner det fra primitive cowboy-filmer. Her kommer Bøckmans hundehistorie fra okkupasjonstiden:

«Jeg eide en hund, ennå bare en hvalp, som het Bella. Den begynte å «gå med tyskerne» - dvs. at den søkte til militærgarnisonen like ved der vi bodde og lot seg bespise av soldatene. Reaksjonene, både hos oss og hos naboene, var entydige. Det endte med at vi måtte gi hunden bort - og senere ble den skutt av sin nye eier fordi den fortsatte fraterniseringen der den kom.

«Og verst av alt: Jeg fant Bella's skjebne vel fortjent. Dengang. Når jeg tenker på denne hendelsen idag må jeg jo helst le. Og for all del: tro ikke at jeg trekker noen formastelig parallell.

Nei, den parallellen behøver ikke vi andre å trekke. Det har Knut Bøckman allerede gjort ved på en grotesk, usmakelig måte å trekke sin lille hundehistorie inn i en artikkel som omhandler de dypeste følelser som kan oppstå mellom mennesker.

Selv fraterniserte jeg meget med tyskere som barn og det gjorde mange fra vår østnorske sprogøy i Indre Troms. Vi var lykkelig uvitende om at jössingene i Tromsø drev en svær nasjonal innsats med å skyte tyskvennlige hundehvalper! At mange norske kvinner forelsket seg i tyskere, var ganske naturlig. De fleste oppførte seg høflig og kor-

(Forts. side 6)

Studieringer?

I et innlegg i Folk og Land nr 2/1989 berøres forholdet som gjelder NS-medlemmers større eller mindre åpenhet overfor sinde barn og omgivelser ellers, når det gjelder okkupasjonstiden. Dette er nok et forhold som mange kan tenke seg å drøfte litt mer. Og i innlegget blir det slått til lyd for etterkommere.

La meg først gi noe av min begrunnelse for hvorfor situasjonen har utviklet seg slik som vi ser den i dag:

Selv om vi har en mengde individualister, blant NS-folk som i andre grupper, er det en god del ting som binder oss tankemessig sammen. En av dem er følgende: Etter at krigen i Norge var slutt den 10. juni 1940, gjorde vi hva vi kunne for å mildne okkupasjonsmaktens opp-treden overfor det norske folk. Vi lyktes i høy grad med det, ikke minst fordi den tyske okkupasjonsmakt hadde stor respekt for vårt folk.

En annen sak er denne: Vår kamp i 1930-40 årene gjaldt i høyeste grad motstand mot kommunismen. Før okkupasjonstida ble kommunismen framstilt som den største fare for

Vesten, for Kristendommen, og for vestens demokratier. Noen tusen av våre venner og kamper døde eller ble såret i den kampen.

Et tredje forhold: Vi ble dømt for landssvik, selv om vi aldri hadde begått det, aldri hadde villet det, aldri har vedgått det. Et fjerde forhold: Vi har etter soningen blitt utsatt for en over 40-årig isfront, har i perioder blitt utestengt fra skoler, arbeid og avansement, blitt terrorisert på mange forskjellige måter. Terroren har til dags dato vært så hard at vi sjelden snakker om vårt forhold og våre holdninger i okkupasjonstiden. For da dukker hatet mot oss opp igjen. (En grunn for dette er delvis feil historieskriving) Vi har ikke tor-det ha de sammenkomster som vi ønsker. Vi har ikke tor-det stå fram i massemedia under fullt navn. (Noen hederlige unntak er der). I svært mange tilfeller får vi heller ikke spalteplass. Også våre barn har i mange tilfeller blitt trakassert. Hvis vi ikke hadde vært fysisk og psykisk sterke, og hvis ikke vi hadde hatt god samvittighet,

(Forts. side 6)

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

TAKK FOR STØTTE OG HJELP

Siden 1954 har vår Hjelpeorganisasjon for krigsskadede frontkjempere og falnes etterlatte søkt å yte hjelp til dem som trenger det. Behovet har vært større enn vi har maktet å dekke, men noe har vi likevel maktet. I de senere år har behovet naturlig nok vært økende. Senskader og den omstendighet at de krigsskadede er litt eldre gjør sitt. Våre krigsskadede har ikke kunnet nytte godt av den støtte som de får som har vært på den andre siden og selv der har vi kunnet konstatere at hjelpen ikke alltid strekker til. For våre folk har byrden ved at man nødig kan ta frem og tale om de problemer som reiser seg som følge av krigsinvaliditeten kommet i tillegg.

Desto større er betydningen av den beskjedne hjelp vi har kunnet yte. Uten den aktive og varmhjertede støtte som ikke minst dette blads lesere har gitt oss gjennom alle disse år, hadde det ikke vært mye vi hadde kunnet utrette.

På vegne av alle dem som har mottatt hjelp og støtte vil vi derfor gi uttrykk for vår dypt følte takk til dem som har gjort hjelpearbeidet mulig. Vi er spesielt blitt bedt om å bringe takken fra hver enkelt frem til givnerne.

Med dette nummer av bladet følger som i tidligere år, en innbetalingsblankett. Vi håper at riktig mange vil benytte den.

Oslo, 1. april 1989.

Med vennlig hilsen
Eivind Saxlund (sign.)

HJELPEORGANISASJONEN FOR KRIGSSKADEDE

FRONTKJEMPERE OG FALNES ETTERLATTE

Postboks 1407 Vika, 0115 Oslo 1

★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★★

Frontsøster i Stalins seng

I en morsom og spennende tale på Legionssamling før jul fasinerte frontysesøster Gerd de innpå hundre framtrøtte med sine opplevelser på Østfronten. Gerd, en av de fantastiske jentene som dro mot øst og pleiet sårede, venn og fiende, med samme varme og vennlighet. Gerd var bl.a. med Divisjon Wiking langt inn i Kaukasus og var helt framme i frontlinjene når hjelp behøvdes. En tid i Kaukasus ledet hun et lasarett i Stalins feriestott.

Stalins private kokk i slottet var der da hun kom med sin stab. Kokken ble like begeistret for Gerd som alle vi andre var, og sørget for at hun fikk Stalins eget rom og sov i den sengen han hadde benyttet. Gerd er nok den eneste jenta i hele den vestlige verden som har gjort det. Stalin kom aldri til sengen sa hun, og godt var vel det. Til

dette slottslasarettet kom også en av Hitlers adjutanter såret. Da høye tyske offiserer en dag kom for å besøke ham, fikk de se en adjutant som satt i sengen og skrellet poteter. De gjorde straks innvendinger mot at Hitlers adjutant fikk en slik jobb. Her er det jeg som bestemmer sa Gerd og dermed var den saken utdebattert.

Det er egentlig ganske fantastisk å være med på disse samlingene som flere og flere av våre frontkompanier arrangerer. Hos Wikingveteranene, som jeg selv tilhører, har samlingene pågått i mange år, men like fint er det hver gang. Denne gangen var jeg med som gjest hos legionærene og like fint var det å være med her. Jeg satt og betraktet de forskjellige etter hvert som de kom. Gjensynsgleden var stor og ekte, omfavnelser og varme håndtrykk. Mange hadde ikke

sett hverandre siden skyttergravene. Det var som om kampene var i full gang igjen. Det er ingen tvil om at disse samlingene fyller et behov vi alle har, å treffe sine gamle frontkamerater. Dette behovet ble i hvert fall ikke mindre etter en slik samling.

Timene fløy unna for de fleste, syv timer sammen var for ingen ting å regne, jeg tror de kunne sittet og pratet hele natten også. En trøst er det at nye slike kompanisamlinger er under forberedelse. Flere kompanier går også sammen om disse samlingene.

Vi bærer jo med oss minner om alle dem som ble igjen der ute, det er kanskje det fineste ved disse samlingene, at vi i tillegg til å møtes hver søndag i september på den stedfortredende minneplassen, kan ha denne høytidelige minnestunden sammen.

Roy B.

FOLK og LAND

UAVHENGIG AVIS

Redaktør:
MARNA MELSOM PEDERSEN

Forretningsfører:
HARALD K. SCHAANNING

Postadresse: Boks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.
Kontortider: Enerhaugsplassen 4, Oslo;
mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 11—14 og onsdag kl. 17—20.
Telefon: (02) 19 06 71 — (Telefonsvarer).
Redaktørene treffes etter avtale.

Abonnement: Pr. år kr. 130,- (i omslag kr. 150,-). Utlandet + kr. 10,-.
Giro: Post 5 16 45 04. Bank 6063.05.01248
Abonnement (10 nummer i året) løper til det oppgis skriftlig.
Annonser forskuddsbetales med kr. 1,- + m.v.a. pr. spaltem.m. Minstepris kr. 50,-.
Utgiver: A/S HISTORISK FORLAG.

SOM DE MINNES

Kåre Willoch har i likhet med mange andre av politikens store, skrevet bok og fortalt om sine minner fra fortidens gang. Bl.a. minnes han en tale av Vidkun Quisling med uttalelser Quisling aldri har fremsatt. «Skutt blir hver den som . . .», husker Willoch tydelig at Quisling skulle ha sagt.

Kanskje var Willoch for ung den gangen til å holde begivenhetenes gang og de forskjellige deltagere fra hverandre? Eller kanskje han har vært politiker for lenge til å ta det så nøye med hva han beskylder sine motstandere for? Vi velger å ta alt i beste mening, og skal derfor hjelpe på Willochs hukommelse ved å oppklare misforståelsen. Ordene stammer fra general von Falkenhorsts opprop. Det norske folk hadde så mangelfulle kunnskaper om krigens harde realiteter.

Jan Syse lufter sine minner i ukebladet «Hjemmet». Hans eldre bror, Olav, havnet som student, i tyske fangeleire og reddet livet som ved et under, fordi norske frontkjemper tok ham med seg nordover. Syse antyder generøst at årsaken til denne velgjerning var at han kunne brukes som uskyldning for å tigge mat i Danmark. Han veide bare 40 kg ved hjemkomsten, eller nøyaktig det samme som en av mine frontkjempervenner veide ved sin hjemkomst til norsk fengselsliv, etter å ha klart å rømme fra amerikansk fangenskap, hvor tapsprosenten ikke var så rent liten på grunn av sult, tørst og mishandling.

«Det var høyst uvanlig at norske frontkjemper forbarmet seg slik over norske krigsfanger», forteller Syse. Og det kan han nok ha en viss rett i, ettersom disse gruppene ville ha liten sjanse til å treffe på hverandre. Det er slike formuleringer som har gjort politikere til en så aktet samfunnsgruppe.

ÅRSMØTET 1989 AV STOR BETYDNING

Årsmøtet 1989 vil bli av avgjørende betydning for INO's og «FOLK og LAND»s fremtid. Flere livsviktige spørsmål i forbindelse med den videre virksomhet vil komme opp til debatt. Det gjelder ikke bare den eventuelle stiftelsen, men årsmøtet må også ta stilling til flere innkomne forslag av største viktighet.

Vi håper derfor på et stort fremmøte og en saklig debatt. Kursen videre fremover bestemmer den som møter frem, ikke den som sitter hjemme.

JØSSE, JØSSING OG DEN RARE KRIGEN I SURNADAL

Arne Årnes

Siden jeg tilhører den uheldige generasjon som ble oppdratt i den autoritære tro at alle «gode nordmenn» var helter, syntes jeg det var merkelig at de aller beste av de gode nordmenn, jøssingene, hadde tatt denne tvilsomme betegnelsen som hedersnavn.

Jeg lurte lenge på om det skyldtes et utslag av norsk *understatement*, en adelig form for selvironi hos ellers pyntelige småborgere uten spor av aristokratiske kvaliteter. Tvertimot var det jo heller selvsikkert som preget dem - jøssingene. I bok etter bok - i program etter program i NRK som jeg dengang ofte trodde fortalte oss hva vi trengte å vite av sannhet.

Så hvorfor *jøssing* som hedersnavn?

Jeg begynte derfor å spørre dem selv om dette og fikk de underligste svar. Selvfølgelig var jeg ikke så frekk at jeg fortalte dem hva hedersnavnet deres betød og hvilket ord det stammet fra. Hvilken status hadde jeg til å belære heltene, jeg som under krigen var bare barnet og følgelig hverken kunne være god eller dårlig nordmann.

Men det hadde gjort inntrykk på et ungt og ennå forholdsvis ufordervet sinn, at jøssingene jeg snakket med ikke visste hva en jøssing egentlig var.

Flere år senere da jeg for lengst var adskillig fordervet av universitetsksamener og egne erfaringer, tok jeg temaet opp i muntre former i landets eldste dagsavis hvor jeg allerede var en velkjent, om ikke akkurat elsket skribent. Jeg hadde skrevet min lille epistel om jøssingenes uvidenheter i denne sak, men det varte og rakk og den kom ikke på trykk. Jeg hadde visstnok glemt innlegget som den rene bagatell, da jeg plutselig fikk den i retur fra redaktøren, med påskrift om at den nesten ved et uhell var kommet på selveste 9. april det året. Det hadde blitt skandale for Morgenbladet, til-

Av Idar Aarheim

føyde han, skjønt personlig syntes jeg det i tilfelle hadde vært mer skandaløst for jøssingene enn for avisen at de var så vitende om seg selv.

Arne Årnes

Jeg skal heller ikke denne gang fortelle hva ordet jøssing betyr. Det overlater jeg til den stridlynte skolemann Arne Årnes i Surnadal som har skrevet bok om sin hjembygd i krig, okkupasjonstid og etterkrigsår med vidsynte glimt av riks- og utenrikshistorien i samme tidsrom.

Vi slipper ham straks til med sitat fra side 27:

«I Sverige har de et dyr som de kaller *jösse* (flertall: jössar). På norsk side av gensen heter dette dyret hare. Det har ikke ord på seg for å være noen modig skapning, og redder seg gjerne ved flukt.

Under felttoget i Norge (1940) begynte svenskene å kalle nordmennene for «jössar»: De norske krigerne sprang som jössar.

Dette infame klengenavnetspredte seg over de nordiske land og utviklet seg til «jøssing». Det syntes seg umulig å ryste det av seg, enda det gnog og tærte».

Eget forlag

Selvfølgelig er boken utgitt på eget forlag. Det har gjennom hele etterkrigstiden, som i alle perioder som undertrykker visse tema som tabu, oppstått en hel undergrunnslitteratur i Norge. Som alle slike «litteraturer» er den av høyst vekslende kvalitet, men med tid og stunder kommer den til å bli en kilde å øse av for hovedfagsstudenter i historie som søker emne for oppgaver å skrive om. Avhandlinger på høyere akademisk nivå, kommer sikkert også til å bli skrevet om disse skriftene og bøkene som forfatterne gjerne bekostet selv og som de offentlige media tidde om.

Så lett er det i blant å spå om fremtiden.

Det jeg liker best ved Arne Årnes, som nå nyter sitt otium som pensjonert adjunkt, er hans kampglede og polemiske vilje. De som snakker så pent om at man skal ta meningene, men ikke mannen, er som regel selv pene uforargelige velmenere. Som skribenter er de gjerne tafatte og kjedelige. Jeg har ofte en mistanke om at de er så opptatt av den såklarte sakelighet fordi de selv er ute av stand til å ta noen som helst!

Anderledes med Arne Årnes. Han kjenner dessuten sine

gamle grekere, sagaen og historien. Det er med vilje gjort patetisk når han i forordet siterer fra den store Herodot som nevner grunnen til at han skriver sitt historieverk. Han gjorde det fordi han «ville meddele det han hadde erfart, i den tanke at menneskenes bedrifter ikke skulle synke i glemsel - at de store og minneverdige handlinger ikke burde lates uomtalt.»

Uheldigere enn Herodot

Men adjunkt Årnes er uheldigere enn Herodot. Han har ikke så mange heroiske storverk å berette om. Tvertimot. Men han har lært både av gamle grekere og sagaen å uttrykke seg lakonisk:

«Surnadals folketall var i 1940 ca. 3000. Tapsprosent O.»

Dæt var dæt, kunne vi si med Wesenlund. Men selvom Årnes ikke har mange heltebedrifter å beskrive, har han til gjengjeld noe å si om feigheten i krigstiden, under okkupasjonen og ikke minst etterpå. Særlig representert ved en rektor som da virkelig må anlegge injuriersak - hvis ikke det Arne Årnes skriver simpeltthen er sant! Og skulle denne rektor i mellomtiden ha gått bort, må da etterkommerne forsømme seg hvis de ikke tar opp en så utfordrende hanske.

Arne Årnes skal ha takk for sin bok som viser at han interesserer seg for så mangt, både historisk, psykologisk og når det gjelder noe meget moderne og fremtidsrettet: miljøvernet.

Idar Aarheim

RED. BEM. Innsenderen har utvilsomt rett i at de fleste jøssinger neppe vet hva ordet «jøssing» egentlig sikter til. Og hadde de visst det, ville ordet neppe ha fremkalt den store begeistring. Men direkte så ille som han mener det er, er det likevel ikke, selv om det nok muligens likevel kan være en sammenheng her.

Ordet «jøssing» henger direkte sammen med den ulykksalige hendelsen i Jøssingfjorden, en liten smal fjord omtrent midtveis mellom Egersund og Flekkefjord, hvor engelske krigsskip gikk inn og bordet et tysk fartøy innenfor norsk territorialfarvann, uten at nordmennene verken ville eller maktet å verge sin nøytralitet og beskytte det tyske fartøyet, som vår nøytralitet forpliktet oss til å gjøre. Tyskerne henviste siden til denne episoden da de kom til landet, med folkeretten på sin side, for å ivareta sine legale interesser overfor en stadig økende engelsk aggresjon. (Forts. side 6)

Et NS-barns skjebne

Av Bjarne Ytterhorn

Under krigen var vi en lykkelig familie på fire. Da lekte jeg med guttene i gata, og hadde masse kamerater. Aller helst lekte vi i skogen like ved der jeg bodde.

Min far var medlem av NS. Han meldte seg til fronten, men kom aldri dit. Men den 12. mai 1945 kom politiet på døra med våpen i hånd for å arrestere ham. De så på meg med steinansikter og viftet med pistol opp i ansiktet på meg. Jeg ble vett-skremt og skrek: «Dere får ikke lov til å ta min far».

Jeg fulgte etter ham ned til politibilen hvor det stod en masse mennesker. Skarpladde våpen ble rettet mot fangene på bilen. Jeg kom i sjokktilstand, løp opp til mor og falt besvimet om på gulvet.

Senere da jeg gikk ut, spyttet de på meg. Jeg var så full av skrekk at mor måtte sende meg på landet til en onkel av meg. Det hjalp ikke mye, for der truet de med å kastrere meg. Jeg sprang inn til min bestefar for å redde meg.

Huset vårt ble rekvirert så vi fikk tilbake bare ett rom å oppholde oss på. Det var en fryktelig tid.

En dag smurte min mor noe mat og pakket inn og jeg tok den med meg og snek meg inn i fangeleiren på Espeland. Da skjøt de etter meg og jeg ble tatt til fange og kom i forhør hos hjemmefronten. Men jeg fikk i

alle fall se min far som arbeidet i et steinbrudd . . .

Som dere skjønner var jeg sjokkskadet og noen meningsfylt skolegang ble det aldri noe av. Ungdomstiden var heller ikke lykkelig på noen måte. Da jeg var 19 år utdannet jeg meg til servitør, men fikk så et nervesammenbrudd. En alvorlig angstnevrose, sa legen. Atter en gang jobbet jeg en tid som servitør, men fikk så problemer igjen og havnet hos legen på nytt. Etter hvert som han arbeidet med angsten min, ble jeg mere aggressiv og kom til sist på lukket anstalt.

En liten pensjon er nå min eneste inntekt.

«Folk og Land»
kjemper for
rettferdighetens
sak.

Min kjære mann, vår gode far, svoger og onkel

Arne Lillehagen

er død 64 år gammel.

Marie

Geir
Edgar

Begravelsen har funnet sted.

Årsmøtetid

Snart får vi et nytt årsmøte også i INO. Det får meg til å tenke på forskjellige forhold, f.eks. det at medlemmene i INO er i en forholdsvis høy alder. Dermed kommer tanker om aktivitet, rekruttering, fornyelse o.l.

Jeg kan tenke meg at strukturen i INO og tilstøtende organer blir beholdt stort sett som nå, i hovedsak. Men, i tillegg kunne jeg tenke meg en større deltakelse og aktivitet blant medlemmene. Det tror jeg det er interesse for.

Er det mulig for INO å etablere en større kontakt med lokale historielag? I dag er det jo en økende interesse for vårt lands nære fortid, særlig i lokalmiljøene.

(Forts. side 7)

De på den andre siden

Fra Hamar Arbeiderblad 8/10-88

I sommer hadde jeg en avtale om å møte en gammel skolekamerat på en kafé i Hamar. Det var gjensyns glede etter mange år, og vi hadde mye å fortelle hverandre. Etter en stund kommer det inn en høy, slank person som vi begge kjente igjen fra skoletiden. Han var like høyreist og rett i ryggen, men naturligvis noe eldre å se på. Det var en klassekamerat som under krigen gikk en annen vei enn vi gjorde. Min venn var med i hjemmefronten, mens jeg ikke deltok i noe på noen av sidene. Vi hadde ikke sett ham siden krigen, men visste at han hadde fått flere år inne. Senere hadde han tatt høy utdannelse i utlandet, og vi hadde hørt at han var ansatt utenlands.

Krigstiden ligger langt tilbake, og vi diskuterte om vi skulle be ham bort til vårt bord. Vi husket også at han ikke var noen medløper, da han var av de ivrigste før krigen. Han snakket den gang mye om forsvaret og om det nasjonale. Vi var meget skuffet da han fortsatte under krigen, men i og med at han var av de ivrigste før krigen, var det vel naturlig. Før krigen delte han ut deres avis og propaganda-materiell.

Vi bestemte oss for å høre om han ville sitte ved vårt bord, noe vi ikke var sikre på på grunn av

at vi jo ikke hilste på ham under krigen. Han kom, og vi hadde en lengre samtale som var hyggelig. Personlig skammet jeg meg litt over min opptreden under krigen, men man merket ikke noe fra hans side, og krigen ble ikke nevnt før jeg tok opp spørsmålet. Han snakket naturlig om det, og vi fikk faktisk et litt annet syn på det hele.

Han mente seg misforstått og at det var takket være myndighetene den gang at vi hadde det så vidt bra som vi hadde det under krigen. Det de hadde felles med tyskerne, var kampen mot kommunismen, og etterkrigstiden viser at det var rett. Sovjet holder en stor del av Europa i et jerngrep. Vår klassekamerat var blitt dømt for ting han ikke hadde gjort, men forsvareren hadde ikke ordnet med vitner som kunne fri ham for dette. Han var også blitt mishandlet på Åkebergveien og frastjålet personlige ting. Han hevdet at det til høsten 1987 ikke var mulig å få inn noe i norske aviser til deres forsvar. Stunden ble hyggelig, og vi forandret nok delvis vårt syn på disse menneskene, så nå tenker jeg å kjøpe CCs bok om de på den andre siden.

Kåre Negaard

Gammelt minne

Under denne overskrift kunne vi i Folk og Land nr 8/1988 bl.a. lese følgende:

En eldre, norsk dame var som ung på en studietur i Sverige. Hun kom gjennom Oslo på hjemveien. Det var i 1937. I Oslo så hun Arbeiderbevegelsens demonstrasjonstog. Hun merket seg følgende plakat i toget: «Slå ring om Sovjet.»

Jeg bodde i Kristiansand før okkupasjonen. I 1. mai-tog så jeg der den samme plakaten. I tillegg husker jeg godt en til: «Fram for Sovjet-Norge».

Det var nok også den gang slik at enkelte paroler skulle gå igjen på flere steder i landet.

Slike ting var en av de mange grunner til at NS-folk gikk mer eller mindre aktivt i mot den Sovjetiske kommunisme.

Rune

Erik Rune Hansen:

DA «KJAKAN» MISTET KJAKAN

I mars-nummeret av avisen, forteller Bente Blehr bl.a. om dengangen «Kjakan» - Gunnar Sønsteby - ble fotografert fekten med hennes farfars kårde etter innbruddet i hennes barndomshjem. Det var dengang han kalte seg «kaptein Jacobsen» og han skriver om dette selv i boken «Rapport fra nr. 24»:

«- Men det meldte seg fremdeles praktiske oppgaver. Gjennom Johan Paaske - han var nettopp kommet ut fra Grini - fikk jeg rede på at «minister» Blehr var flyktet fra huset. Senere på dagen gikk jeg dit opp, slo ut ruten til leiligheten og lukket opp. Dermed erobret vi Thomas Heftyes gate 32 som hovedkvarter, og her bodde vi bra . . .»

Nokså nøyaktig 28 år etter «Kjakan»s brave erobring av Thomas heftyes gt. - opplevde

han selv et innbrudd. Det var i 1973 i påsken, som noen kjelt-ringer hadde latt seg friste av det bugnende overklassehjemmet. I mai-nummeret av Folk og Land det året, hadde vi en to-spalter på forsiden som litt skadefro slo fast - «Det faller på de fromme»(!) Bildet ble gjengitt over to spalter ved siden av artikkelen.

Den tidligere kontorist og sabotør Sønsteby, har så absolutt kommet seg opp her i verden og har det man kaller «gode kontakter» innen norsk nærings- og bedriftsliv. Bl.a. sitter han i styret i Control Data A/S - en norsk avlegger av et multinasjonalt amerikansk firma som selger supercomputere.

I egenskap av ansatt i Control Data, hadde jeg æren av å sitte ovenfor Gunnar Sønsteby ved bordet under et par festlige an-

ledninger. Et absolutt sympatisk menneske - liten og spe. Vi kom i prat og da han fikk høre at jeg var sønn av en milorg-mann, ble han veldig hyggelig og lofte meg sågar et signert eks. av hans siste bok, men det ble det aldri noe av . . .

Etter en stund klarte jeg ikke å dy meg lenger, for denne historien med innbruddet i minister Blehrs villa «rant meg ihu», som det heter. Og samtalen gikk omtrent slik:

«- Ja, jeg har da faktisk jobbet i en liten avis som har skrevet endel om deg!»

Sønsteby lener seg interessert frem over bordet: «- Jasså . . . ???»

«- Ja, blant annet den gangen du hadde dette innbruddet - vi skrev en kommentar i Folk og Land!»

Da datt kjakan til «Kjakan»!

Slipp Vaclav Havel fri!

Her følger en resolusjon vedtatt av generalforsamlingen i Studentsamfunnet på Ås ved Norges landbrukshøgskole den 16/3-1989:

Generalforsamlingen i Studentsamfunnet i Ås vil på det sterkeste oppfordre de tsjekkoslaviske myndigheter til å løslate Vaclav Havel.

Forfatteren Vaclav Havel har i en årrekke markert seg som en av de fremste forkjempere for menneskerettigheter og demokrati i Tsjekkoslovakia. Han har nå sittet i fengsel i en måned for sine meningers skyld.

I tillegg til Havel finnes det også en lang rekke andre politiske fanger i Tsjekkoslovakia. I en tid da forholdet mellom øst og vest er i stadig bedring, må vi kreve at alle disse slippes fri, og

(Forts. side 6)

Historien om et kompani norske frivillige i Finland under den 2. verdenskrig

For 15 år siden fikk sønnen til en norsk frontkjemper i oppdrag å skrive en særøppgave siste året i ungdomskolen. Egentlig om kongen og hjemmefronten, men fikk av en grei lærerinne lov til å skrive om norske frivillige i kamp for Norden. Kompaniet han forteller om var den første enheten vi fikk sende til Finland. De fleste var fra NSUF (Nasjonal Samlings Ungdomsfylking). Kompanisjefen som gikk på en mine, var idrettsleder i NSUF's Landsledelse. Under permisjonen i 1943 deltok karene i NSUF's sommerleker i Trondheim.

Den 10. juni 1940 undertegnet den norske overkommando en våpenstillstandsavtale med den tyske overkommando etter ordre fra den norske regjering.

Denne avtale gikk ut på at fiendtlighetene (krig de fakto) skulle opphøre fra samme dato. Krigen mellom Norge og Tyskland fortsatte imidlertid som (krig de jure) d.v.s. i okkupasjonsform inntil 8. mai 1945 og fortsetter enn frem til en fredsavtale blir undertegnet.

Folkeretten, som Norge har godkjent på alle punkter, har vidt adskilte lovverk for disse to tilstander mellom to nasjoner. Endel nordmenn forstod denne forskjellen og noen av de yngste ønsket og tilkjennegj dette ved å melde seg frivillig til innsats på tysk-finsk side for derved å sikre Norge i tilfelle tysk seier. Dette også som et mottrekk mot den villedede ungdom som trodde at krigen faktisk fortsatte gjennom alle fem okkupasjonsår, og drev illegalt arbeide til skade for Norge.

De første som reiste til Finland var Det norske Skikompani som talte ca. 110 mann. Disse fikk sin utdannelse i Sennheim og Dresden i Tyskland. Etter endt utdannelse reiste de til Finland i begynnelsen av mars 1943. Her fikk de ski, og hardtreningen fortsatte. Kompaniet ble stasjonert på en felttvakt ved sjøen Jeletjosero, midtveis mellom finskegrensen og murmanskbanen. Nordkarelien var flat med bare få høydepunkter i terrenget, dessuten har de sne og skiføre i ca. 9 måneder av året. Feltvakter var mest alminnelig, disse bestod vanligvis av ett kompani som bodde i telt, finnetelt eller tømmerkojer. Rundt feltvakten var det piggråd og utenfor denne var det gravd ned landminer i et belte. Oppgaven for kompaniet var å drive oppklaring. De hadde stående ordre om å unngå kamp, men når muligheten bød seg, å ta fanger. Det siste hadde finnene og tyskerne ikke maktet på lange tider, men Skikompaniet

klarte det ved to anledninger, og skaffet seg dermed respekt hos finnene og tyskerne.

Mange slags fiender

Kompaniets verste fiender var: Sulten, lusa og myggen. Russerne hadde de minst bråk med. Ofte lå kompaniet ute i flere dager og netter på rad, med opptil 30-40 kuldegrader. Før avmarsj fikk de utlevert en stridsrasjon, som bestod av 4 knekkebrødsiver, 1 liten pose rosiner, 50 gr. sjokolade, 50 gr. margarin, 4 tabletter druesukker, 1 pølsebit, 4 sprittabletter. Flere av karene spiste opp alt ved første måltid. De regnet som så at om de ble drept eller tatt til fange, så skulle ikke russerne få maten. De som sparte maten lengst mulig klarte seg bedre, men til gjengjeld måtte de ofte dra de utmattede tilbake til feltvakten i en eller flere av pulkene. Som oftest var hele kompaniet ute samlet og 2 eller flere pulker var alltid med. Disse ble brukt til å frakte ammunisjon og tyngre våpen så som maskingevær og 6 cm granatkastere. Ellers var maskinpistoler det våpenet de fleste bar med seg rundt halsen. Kompaniet var ett av de letteste og raskeste i Nordkarelien. Det kunne stille til utrykning på få minutter, ofte lett antrukket for å komme hurtig fram, men de led

når de måtte ligge ute i sneen. Åpen ild kunne ikke brukes, selv det å tenne en sigarett var risikabelt. Et stort oppdrag de fikk, var å utforske en fremskutt russisk feltvakt. Hele kompaniet dro ut om kvelden og var fremme i grålysningen. 3 grupper la seg i sikring, mens en fjerde gikk ytterligere frem og i stilling ved tilførselsveien. De ventet ikke lenge før 4 sleder med 2 mann på hver kom. Hver mann fikk seg tildelt de forskjellige hester og menn, den fremste kusken skulle spares og ble spart. Bataljonsjefen ble hårdt såret, så hårdt at han ba om å bli skutt, men ingen ville. Da ba han om å få låne en revolver slik at han kunne skyte seg selv, dette gjorde han.

Lykkelig fange

Ungguten, kusken, som forøvrig var «pusser» for den russiske bataljonsjefen, fulgte villig med på ski som var tatt med.

Noen uker senere dro kompaniet i hvilestilling, og den samme russer var nå pusser hos en tysk bataljonsjef. Han stod og hugget ved like ved veien. Plutselig satte han øksa i stabben, satte i å hoppe og danse og kom løpende med et bredt smil inn i rekkene og omfavnet ham som hadde fanget ham.

Noen dager før kompaniet dro i hvilestilling 24. mai, hadde

det et uhell som kostet kompanisjefen og 4 andre livet. De gikk dessverre inn i et ukjent minefelt.

1. juli 1943 dro kompaniet på permisjon til Norge. To måneder senere var de igjen tilbake i Finland hvor de gjennomgikk et underoffiserskurs for å danne kjernen i en bataljon. Og den 10. januar 1944 sto Den norske Skijegerbataljonen klar til innsats. Den bestod av 3 kompanier som ble plassert på 3 forskjellige feltvakter. Senere kom det 2 politikompanier samt enkelte som søkte seg over fra andre enheter. Norsk ble innført som kommandospråk.

Nordmenn fra Viking, Legionen og Skikompaniet, som hadde fått utdannelse til offiserer tok nå helt over kommandoen. Senere fikk de også en norsk bataljonsjef. Sommeren 1944 reiste Skikompaniet hjem til Norge med 5 mann mindre, og min far som ble såret, lå igjen i Oulu sammen med mange andre.

Tilsammen faldt det i kompaniet og bataljonen 144 mann. Mange ble tatt til fange. 1 mann satt i fangenskap i 10 år. Flere ble såret. Da de kom hjem ble alle dømt, til fra 3,5 års fengsel og oppover, for «landssvik» som det het.

De ble dømt etter paragraf 86 (Forts. side 6)

Mens vi venter på
PERNILLE:

DEN STORE DAGEN

Dessverre har vi ikke denne gangen noen «Pernille» å by på. Hun ligger meget syk og orker ikke komme med noe bidrag til dette nummer av avisen. Det var en trist melding å få, så redaktøren var i dårlig lune, da det knakket på døren.

Det var Gunilla, fra det noe fjernere nabolag, som trådte inn. Nå er det intet som er mer forfriskende enn et hyggelig besøk, og Gunilla hører så absolutt, sammen med naboens katt, som av og til stikker innom for en koseprat og en hyggestund ved orgelet, til mine hyggeligste bekjentskaper. Jeg er nemlig den lykkelige eier av et eldgammelt elektrisk barneorgel, som jeg kjøpte da ungene var små og som de nå har vokst ifra. Det er ikke helt velstemt, men det klarer seg både for katten, Gunilla og meg. Vi er alle tre i stand til å gi uttrykk for våre dypere følel-

ser i forbindelse med dette, for andre, noe miserable instrument.

Gunilla er ikke bare hyggelig, men også et interessant bekjentskap. Hun har en mor som er jøssing, en far som er svenske, en litt større bror som er «nynazist», samt en bestemor som er så from at hun f.eks. bare kan godta noen ganske få TV-programmer. Stort sett er det bare Dagsrevyen, rettroende andakter og Holocaust-serier som er oppbyggelige nok. Når alle disse skal bo under samme tak kan man nok forstå at det kan oppstå visse problemer av og til. Problemer som kan være vanskelige nok å takle når man selv er minst av alle, og dessuten må møte en dømmesyk omverden, som i hvert fall ikke kan akseptere en så broket familiebakgrunn. Især ikke når man som Gunilla holder fast ved at

man er glad i dem alle sammen.

Da kan selv en «gammel-nazist», som jeg, fortone seg som en fredens oase. Dessuten har Gunilla ennå ikke klart å bestemme seg for hvorvidt hun skal bli komponist eller dataekspert når hun blir voksen. Og hos meg kan hun trene til begge deler. Selv setter jeg pris på å holde meg informert om de yngre slekters gang og hva de stiller med i hjem og skole.

«Vet du hva en falsk profet er?», spør plutselig Gunilla.

«Tja», svarer jeg og leter etter et passende svar. «Du skjønner det», sier Gunilla, «at i en kristendomstimer lærte vi at Hitler var en sånn falsk profet, og Erik Damman var en god en. Men da jeg sa det til broren min, sa han at det var ikke sånn. Hitler var en god profet, sa han, og frøken en falsk en. Men det kan du vel ikke si til frøkna di, men du kan

alltid spørre om ikke Stalin var en falsk profet han også, sa broren min».

«Gjorde du det, da?», sier jeg, og synes samtalen begynner å bli interessant. Jeg forstår at dagens kristendomstimer er svært moderniserte i forhold til hva de var i min tid. «Ja, da», svarer hun, «men da sa frøken at det var et dårlig eksempel, for han var jo nesten ikkeno kjent». Det var jo grunnen litt av en overraskende opplysning å få høre at i Norge er Erik Damman en større kjendis enn en nesten bortglemt Stalin. Men at skolens kristendomstimer kan brukes til meget rart, visste jeg derimot fra før. Det er ikke så lenge siden jeg selv hadde barn i skolen.

«Vet du hva», sier så den unge dame med et lurt glimt i øyet, «hadde ikke faren min vært så egen, så hadde jeg fått flaggstang til bursdagen min i

år. Da kunne bestemor og jeg ha flagget for meg, mamma for statsminister Gro og broremann for Hitler. Vi har nemlig stor bursdag alle sammen, for jeg fyller 10 år, Gro 50 år og Hitler 100 år på samme dagen. Visste du det, du? Men så sa far at det siste han skulle skaffe seg på denne jord var en flaggstang. Vi kommer bare til å ryke uklar med folk fordi vi kommer til å flagge på de gale dagene og hoppe over de riktige, sa han.»

«Gratulerer med den kommende 10 års dag», sa jeg og forsikret henne om at jeg ikke skulle glemme den. «Men med en så strålende fødselsdato burde du kanskje bli politiker?»

«Ja», svarte hun skøyeraktig «så kommer jeg kanskje i bibelhistoria, jeg også.»

Med svin på skogen

Enkelte jøssingskribenter beskylder oss for «bevisst, kollektiv fortrenning av det de var med på under okkupasjonen». Det siktes da til de grusomheter som ble begått av tyskerne i andre land under krigen og som først ble kjent etter kapitulasjonen. De vil gjøre oss medskyldige i overgrep som vi ikke en gang hadde hørt om. Det virker unektelig noe underlig at en så absurd beskyldning kan fremsettes. Hva kan årsaken være?

En mulig forklaring er kan-

skje at vi skal gjøres til syndebukker for motpartens medskyldighet i Stalins grusomheter. Mange av hans barbariske handlinger var offentlig kjent før krigen uten at det hindret jøssingene i å alliere seg med ham. Ved sin bistand bidrog de til at Stalin kunne fortsette med sine uhyrligheter like til sin død i 1953. At skribentene i ettertid fortrenger dette faktum er et kollektivt trekk ved den gruppe intellektuelle som var Stalins støttespillere i Vest Europa.

Leser

100 år siden . . .

(Forts. fra s. 1)

være så meget verre å drepe folk med gass enn med de mer demokratiske metodene allierte nasjoner har benyttet seg av, før, under eller etter den annen verdenskrig, så som å begrave folk levende, steke dem i fosfor, slippe atombomber over dem, eller bare langsom ihjel-sulting. Millioner av barn selges, kidnappes og utnyttet inntil døden på aller grusomste vis av en stadig økende sexindustri til forlystelse for tidens perverse strømninger.

Hvorvidt det hører til Hitlers dyder eller udyder, at uten hans inngripen i tysk historie, ville Tyskland og dermed uungåelig hele Europa, allerede før den annen verdenskrig ha falt som moden frukt i bolsjevismens armer, og leserne - hvis de hadde vært i live - i dag vært borgere av en sovjetverden, vil vi overlate den enkelte å gruble over. At det ikke gikk slik likevel etter krigen, skyldtes atombomben som gav verden et pusterom.

På sett og vis foregrep Hitler en åndelig-biologisk helhetsfilosofi som har sterke likhetspunkter med de mer positive deler av den Newage-bølgen som nå går over verden. Men også pionerer, er barn av sin tid, og Adolf Hitler klarte ikke å fri seg fra den rasistiske og imperialistiske tenkning, som var en del av samtidens selvfølghet, og ikke en spesiell nasjonalsosialistisk ide. Det er en vesentlig forskjell mellom det å være nasjonal og å være sjåvinist. «Man skal ikke helle ny vin i gamle skinnsekker», sier Skriften. Feltoget i øst, kunne ha blitt et befrielses triumftog, men imperialistiske holdninger gjorde det til Europas, Tysklands og Hitlers tragedie.

Studieringer? . . .

(Forts. fra s. 2)

ville mange av oss ha bukket under i løpet av disse 4 årtier. Noen blant oss har likevel hatt det så hardt at det har gått galt.

I dag snakkes det mye om å gjennomleve eller gjennomarbeide rystende opplevelser som mennesker har gjennomgått, for hurtigere å komme i balanse. Dette blir stadig omtalt både i fagtidsskrifter og i massemedia. I mange tilfeller står psykiatriske team klare til hjelp. For de fleste NS-medlemmer var det et sjokk, et jordskjelv, å bli anklaget for landssvik, og bli straffet for det. Vi mente å være gode nordmenn og handlet deretter, i en tid som var vanskeligere enn folk flest forstod, også dengang. Og tida etter soningen var for mange verre enn både okkupasjonstida og soningen til sammen. Men, vi klarte det også. Likevel tror jeg nok at der er mange som kunne ha nytte av en gjennomgang av ting som har hendt. Men det må skje i egne sammenkomster, og selvsagt uten psykiatrisk assistanse. Hva sammenkomstene kalles, etterkommerforening, som antydning i ovehnevnte innlegg, venneforening, studiering, e.l. kommer ut på ett. Hovedsaken er at den enkelte får gitt uttrykk for sine

tanker, får svar på spørsmål og kanskje blir kvitt tvil. Hvem som helst kan ta initiativ til dette. Og gruppen kan jo selv bestemme om den vil være passiv eller aktiv, f.eks. i forhold til lokale historielag, presse, m.v., INO med sitt bibliotek vil jo selvsagt bli en viktig samarbeidspartner. Uttrykket studiering synes jeg er passende. Da behøver en ikke å ha noen begrensninger i alder, om en er foreldre eller barn, frontkjemper eller «hjemmeværende» osv.

Rune

Hundegalskap . . .

(Forts. fra s. 2)

rekt overfor det svake kjønn. Ikke bare det. Mange var dertil kontinentalt galante noe norske kvinner ikke nettopp var forvent med fra sine mannlige landsmenns side.

Minst 12.000 barn med tysk far fra okkupasjonstiden er det beste bevis på at norske kvinner så med betydelig sympati på tyske menn i uniform. Og barn ble det jo bare i en liten brøkdel av forholdene.

Idar Aarheim

RED. BEM.: Nå synes vi nok at en hund av god jøssingfamilie «burde ha visst» bedre enn hvalpen Bella. Antagelig viste den tyskerne, som fødte på den, oppriktig takknemlighet. Og det var selvfølgelig det som var det gale. For det var nok ikke bare hvalpen Bella, men også jøssinger på to ben, som mottok det daglige brød av tyske hender. Det skal ha vært noen tyskerarbeidere her under krigen, og noen «brakkebaroner» med. Og hvordan kunne man forresten vite om ikke Bella var XU-agent. Antagelig løgret hun like hjertelig med rumpen til alle som hadde noe å by på.

Dessuten var jo Norge, som vi alle vet, eller i hvert fall «burde ha visst», bare halveis selvstyrt med mat den gang, så med engelsk blokade av vårt land og med stadige angrep på våre fiskebåter og hurtigruter, må vi nødvendigvis trekke den slutning at også noen av Bellas mordere overlevde krigen takket være tyske forsyninger. Men de tok, i motsetning til hunden, fiendens nåde som en selvfølghet og viste dermed, i motsetning til den, «nasjonal holdning».

Når Bockman idag tenker tilbake på denne historien, må han le. Ja, det er så forskjellig hva folk ler av. Følsonheten for våre medskapninger er så forskjellig utviklet, så noen ler når andre gråter. Jeg kan ennå huske fra min barndom hvilke lidelser Per Sivles «Berre ein hund» medførte. Til gjengjeld fant jeg me-

get å le av i denne hundehistorien fra fredsrusens dager:

Det var i hine harde dager at alle foreninger, klubber og organisasjoner var travelt opptatt med å ekskludere alle som ikke hadde, eller under krigen ikke hadde hatt, den rette politiske tro, eller hadde nære slektninger eller venner som hadde manglet denne. En av våre hundeklubber hadde da i sitt blad en liste over alle de ekskluderte, deriblant N.N. som var ekskludert fordi han under krigen hadde solgt en hvalp til en liten hirdgutt. En meget unasjonal gjerning som sikkert i hundeklubbens fantasi i vesentlig grad hadde bidratt til å «svække Norges krigsevne».

Jøsse, jøssing . . .

(Forts. fra s. 3)

sjon som Norge ikke klarte å forsvare seg mot.

Denne feige unfallenhet fra norsk side, var det som bragte vårt land inn i en verdenskrig som befolkningen på dette tidspunkt så absolutt ikke ønsket å delta i. Ikke engang på den «rette siden», hva felttoget i Norge til fulle beviste. Det var først da krigen var over at den store hop ble grepet av sin krigerske rus.

ISverige fremkalle denne manglende kampvilje forferdelse, og i den svenske Riksdagen falt det mange hårde ord om nordmennenes manglende vilje til å kjempe for sitt land, ikke minst etter finnenes heltemodige innsats mot en langt større fiende, de dessuten hadde felles grense med. At ordet «jøsse» ble brukt i Sverige i denne forbindelse var derfor rimelig.

Det var også i Sverige at ordet «jøssing» første gang kom på trykk, i avisen «Sverige Fritt», og siktet da direkte til episoden i Jøssingfjord. «Fritt Folk» syntes det var en passende betegnelse på engelsksyke nordmenn og tok den opp. Avisen brukte den for første gang i Norge den 31/1-1941.

«Jøsse» og «jøssing» klinger jo nokså likt, og ettersom de færreste nordmenn oppfattet hånen i noen av ordene, godtok de ordet «jøssing» som fellesbetegnelse for alle som ikke var medlemmer av Nasjonal Samling eller var erklært tyskervennlige. I sannhetens navn skal det dog sies at ikke alle «jøssinger» har gjort seg fortjent til en så nedsettende betegnelse. Det var mange modige og ærlige sjeler også på den andre siden. Men at det store flertall ikke akkurat utmerket seg i den retning, er sikkert nok. Hadde tyskerne vunnet krigen, ville de idag vært like «gode nazister» som de nå er «jøssinger».

Slipp Vaclav Havel . .

(Forts. fra s. 4)

at Charta 77 og andre uavhengige organisasjoner får drive sin fredelige virksomhet uten å møtes med koller og tåregass. Fraser som «Glasnost» og «Perestroika» har ingen verdi dersom de ikke følges opp med politisk handling.

Historien om . . .

(Forts. fra s. 5)

i vår straffelov som lyder: Den som under en krig, hvor Norge deltar, bistår fienden i råd og dåd straffes med fra 3,5 år inntil livsvarig tvangsarbeide. Norge var ikke i krig etter 10. juni 1940, slik statsstipendiat Sverre Hartmann belyser og beviser i sin bok «Nytt lys på 1940». Samtlige avsatte dommer var derfor justismord.

Axel Stangs brev . . .

(Forts. fra s. 1)

barn og ungdom bort fra den nytteløse og ørkesløse hening på gate- og veikryssene og utnytte deres fritid på en sund og utviklende måte.

Alle norske foreldre, hvis barns framtid ligger dem på hjertet, må forstå at kampen idag er for eller mot bolsjevismen. I og med vår kamp mot bolsjevismen og den marxistiske lære, bekjemper vi også dennes angrep på religionen. Ungdomstjenesten vil nettopp skape respekt blandt ungdommen for de religiøse og åndelige verdier. Religionsundervisningen vil nå som før bli varetatt av hjem, skole og kirke.

Med hensyn til hjemmets stilling må man huske på at en av marxismens programposter er oppløsning av hjem og familie med oppdragelse av barna i anstalter fra de er små, mest mulig atskilt fra foreldrene og deres påvirkning. I en av marxistenes oppskrifter for barneoppdragelse heter det: «Kjærlighet til foreldre er oftest en skadelig kjærlighet, og det barn som er oppdradd i familien er for det meste antisosialt» . . . Videre heter det: «Du skal hedre din far og mor - Nei - vi befaler ungdom kun å hedre de foreldre som har proletarisk revolusjonært syn, som forsvarer bevisst og energisk proletariatets klasseinteresser».

Det er nettopp dette system vi bekjemper. Jeg vil så sterkt jeg kan understreke at vårt mål er å gi barna forståelsen av den plikt de har overfor hjem og foreldre og lære dem å se hjemmet og familien som det grunnleggende i samfunnet.

Deres

Axel Stang

Frihetsfacklan

ANNONSE

LUNDEHÅLL till Europadomstolen betr. **sekretesslagen**.
SANNINGEN — om Nasjonal Samlings kamp för Ett Förenat Europa;
OM Fred — Frihet — Folkgemenskap. Allt detta får Du bl.a. läsa om i Frisinnade Unions-Parti-pressen, 1989!

N.kr. 100,-

«FRIHETSFAKLAN»

Bua 6186, 440 80 ELLØS, Sverige. - Pg nr. 43 91 2 90-6

BUSSTUR TIL ØSTERRIKE

ANNONSE

Ca. 15 dager i tiden omkring 1. okt. 1989. Opplev Wien, Salzburg, Klagenfurt, Klumpendorf m.m. Hotellopphold med to måltider daglig. Pris ca. kr. 5.800,- alt inkludert. Forbehold tas. Påmelding tlf. (03) 81 90 44 - (02) 12 12 74.

Vi takker for nye «Vennegaver»

Vi kan igjen si hjertelig takk for 50 nye vennegaver på tilsammen kr. 6.925,-.

Ny liste i neste nummer.

«VENNEGAVER»
fra «Folk og Land»s venner.

TAKK FOR FØLGENDE BIDRAG:

P. M., Oslo	Kr. 100,-	E. Aa., Tjøme	Kr. 50,-
I. B., Oslo	Kr. 100,-	A. T., Geilo	Kr. 150,-
A. D., Oslo	Kr. 50,-	T. K., Stokke	Kr. 150,-
A. K., Oslo	Kr. 105,-	E. G., Arendal	Kr. 100,-
K. G., Heggedal	Kr. 100,-	J. F., Kristiansand	Kr. 80,-
H. H. B., Drøbak	Kr. 50,-	H. K., Kristiansand	Kr. 50,-
K. H., Eiksmarka	Kr. 250,-	R. S., Stavanger	Kr. 70,-
H. W., Ski	Kr. 50,-	A. A., Valle	Kr. 200,-
K. T., Halden	Kr. 200,-	A. V., Vadheim	Kr. 50,-
M. W., Degernes	Kr. 100,-	F. G., Haugesund	Kr. 150,-
K. B., Råde	Kr. 100,-	M. K., Kristiansund	Kr. 430,-
B. D., Røykenvik	Kr. 200,-	M. A., Ålesund	Kr. 200,-
B. J., Sagstua	Kr. 70,-	J. S., Betna	Kr. 100,-
E. E., Tynset	Kr. 100,-	O. R., Børsa	Kr. 130,-
M. O. N., Fåvang	Kr. 70,-	E. H., Sparbu	Kr. 270,-
I. S., Heradsbyggs	Kr. 20,-	O. B. A., Alhusstrand	Kr. 100,-
T. H., Skjåk	Kr. 100,-	A. A., Bøstad	Kr. 280,-
S. L. Aa., Vang	Kr. 200,-	O. C., Narvik	Kr. 150,-
A. L., Lillestrøm	Kr. 70,-	T. E., Nesna	Kr. 200,-
J. S., Gran	Kr. 170,-	A. O. D., Narvik	Kr. 70,-
M. P., Bøverbru	Kr. 20,-	G. S., Harstad	Kr. 70,-
A. H., Horten	Kr. 70,-	K. S., Tyskland	Kr. 140,-
A. Ø., Skien	Kr. 100,-	K. J., Spania	Kr. 90,-
B. T., Skien	Kr. 150,-	E. A., Danmark	Kr. 200,-
A. N., Porsgrunn	Kr. 500,-	W. P.,	Kr. 400,-

Årsmøtetid . . .

(Forts. fra s. 4)

Eller kan en finne en form for medlemmers aktivitet og medvirkning gjennom korte kurser el. lign.?

En tredje mulighet er at INOs styre, og i tillegg til dette, valgte komiteer, aktiviserer seg mot historielag, eller mot andre interesserte organisasjoner, institusjoner eller personer. I dette tilfelle måtte da Rådet spille styrets rolle, eller få nye oppgaver.

Hvor om all ting er: Framtida bør alltid være under vurdering. Og nye store endringer skal alltid avgjøres av organisasjoners årsmøter. Derfor må ofte større saker eller endringer i arbeidsrutiner drøftes i to eller flere årsmøter. Det er fornuftig å være tidlig ute med forslag om nye vurderinger, slik at medlemmene får god tid til å sette seg inn i disse.

Jeg ønsker INO et nytt hyggelig årsmøte, og jeg minner om et gammelt slagord: Felles nytte foran egen nytte.

Helge

ANNONSE

Alternativt samfunn

er et nordisk magasin som utkommer 6 ganger i året med det formål å vise at både individ og samfunn (kollektiv) er sykt og trenger legedom. Individuell og kollektiv diagnose og terapi må gå hånd i hånd. Sentralismens og mammonkulturens undergang er en forutsetning for et verdenssamfunn som skal bygge på fred og som vil fordele godene rettferdig.

Profitt-tenkningen må avløses av GI-prinsippet. GI-UTEN-Å-VENTE -NOE-IGJEN fører til overflod og velstand for alle jordens søsken. Budsjettkonomi og Bruttonasjonalregnskap må avløses av realøkologien. Vi kan gå veien om det «lønnsomme prisfall».

Be om prøveeksemplar hos ansvarlig redaktør Even Lorch-Falch, Postb. 156, 2401 Elverum.

BOKTJENESTEN

Postboks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1. Telefonbest.: (02) 19 06 71

... eks. **QUISLINGS FORSVARSTALE**,
Nummerert praktutgave ..... kr. 150,-
... » **QUISLINGS FORSVARSTALE**. Billigutg. kr. 45,-

Serien «SUPPLEMENT TIL OKKUPASJONSHISTORIEN»:

... eks. Odd Melsom: **På nasjonal uriaspost** ..... kr. 50,-
... » Odd Melsom: **NS og fagorganisasjonen** ..... kr. 50,-
... » Odd Melsom: **Fra kirke- og kulturkampen** ... kr. 50,-
... » Einar Syvertsen: **Også dette bør være sagt** ... kr. 50,-
... » ALLE 4 BIND: ..... kr. 150,-
... » A. I. Bru: **Professor på ville veier** ..... kr. 50,-
... » A. I. Bru: **Her er London** ..... kr. 60,-
... » Adolf Hoel: **Universitetet under krigen** ..... kr. 25,-
... » Walter Fyrst: **Min sti**. NS blir til, o.m.a. .... kr. 95,-
... » Finn Kjelstrup: **Den norske kapitulasjon** ..... kr. 20,-
... » Per Lie: **Sannheten om Telavåg-affæren 1942** ..... kr. 15,-
... » Sigurd Myting: **Politisk dømt** ..... kr. 35,-
... » Kai Normann: **Diktene Laurbærkransen** ..... kr. 20,-
... » Sundra Sand: **Vidkun Quisling's siste dager** kr. 10,-
... » Arne Tellefsen: **Når forsvaret forfaller** ..... kr. 25,-
... » Arne Stornes: **Spor i vår nære historie** ..... kr. 115,-
... » Trygve Engen: **Jeg er ingen landsviker** ..... kr. 35,-
... » Lillemor Aall: **Du er en vandrør på livets vei** kr. 40,-

GAVEBØKER for venner i utlandet:

... eks. Roald Astrup Nielsen: **The «SOLBRIS» escapade** (Engelsk) ..... kr. 80,-
... » **La Fuga del «SOLBRIS»** (Spansk) ..... kr. 80,-
... » H. Franklin Knudsen: **I was Quislings Secretary** ..... kr. 55,-

«OPPGJØRET» BEDømmES:

... eks. Institutet för Offentlig och Internationell Rätt:
Den norska rättsuppställningen ..... kr. 50,-
... » Forbundet: **Gi oss rettsstaten tilbake** ..... kr. 5,-
... » Forbundet: **§ 104. Mere lys over rettsoppgjøret** kr. 10,-
... » Pastor A. E. Hedem: **Quo vadis Norvegia** ..... kr. 30,-
... » H.r.advokat Albert Wiesener: **ASTRID D.D.D.** kr. 100,-
... » Roald A. Nielsen: **«Solbris Ohoit»** ..... kr. 100,-
... » Torstein Gunnarson: **Sannheten om Kirsten Flagstad** ..... kr. 150,-
... » H.r.advokat Albert Wiesener: **Lys over landssvikoppgjøret** ..... kr. 145,-
... » Jørgen Sehested: **Brohølmøtet** ..... kr. 75,-
... » Ditlev Tamm: **Retsoppgjøret efter besættelsen**.
2 bind ..... kr. 200,-

FRONTKJEMPERNE:

... eks. Richard Landwehr: **Frontfighters. The Norwegian Volunteer Legion of the Waffen SS.** ..... kr. 150,-
... » Schreiber: **Kampf unter dem Nordlicht** ..... kr. 200,-
... » Paul Hausser: **Soldaten wie andere auch** ... kr. 200,-
... » Hans Werner Neulen: **Europa und das 3. Reich** kr. 200,-
... » Hans Werner Neulen: **An Deutscher Seite**
Fremragende om norske o.a. frivillige på tysk side i Waffen-SS og Wehrmacht ..... kr. 175,-
... » R. Schulze-Kossens: **Militärischer Führernachwuchs der Waffen-SS. Die Junkerschulen** ... kr. 210,-
... » Sigurd Senje: **Glem soldat** ..... kr. 100,-
... » **Gebirgsjäger im Bild** ..... kr. 210,-
... » **Panzergrenadiere der Panzerdivision Wiking im Bild** ..... kr. 210,-
... » **Europäische Freiwillige im Bild** ..... kr. 210,-
... » Munin-Verlag: **Wenn alle Brüder schweigen. Grosser Bildband über die Waffen SS** ..... kr. 325,-

Legg til kr. 15,- for forsendelser ved forskuddsbetaling til:
Postgiro 5 15 46 38. Bankgiro 6063.05.01248 eller ved sjekk, i kontanter eller frimerker. (Ellers porto og oppkravsgebyr.)

I alt bestilles for kr. .... som betales slik: .....

Navn: .....

Adresse: .....

Postnr.: ..... Sted: .....

Påsketur

Vi håper at de fleste landsmenn og andre, som har gjestet oss i påsketiden, har hatt en god og helsebringende ferie. Men helt uten problemer har ikke påsken vært i år heller, til tross for våre ypperlige fjellvetregler, som burde studeres nøye, ikke bare av skigåere, men av fjellklatrere og.

Når noen likevel velger å pukke på sin frihet til å tøffe seg, og så kommer i skade for å utsette sine livreddere for alvorlig fare, store anstrengelser og samfunnet for store utgifter, bør man ligge stille i sykehussengen og ikke komme med arrogante uttalelser om redningsaksjonen. Det bør også være et krav at de som ønsker å tøffe seg mer enn folk flest, sørger for å være skikkelig assurert, så de ikke skal belaste det offentlige med sine dumheter.

Vi kjenner til eldre mennesker som er for skrøpelige til helt ved egen hjelp å klatre ut og inn av sine sykehussenger, men som likevel kunne ha fått noen timer utenfor denne, hvis bare samfunnet hadde hatt råd til å ansette noen som kunne hjelpe dem litt.

Men også bylivet har hatt sine påskesider. Cafe Blitz har hatt stort innrykk av påskegjester fra både Danmarks og Sveriges kulturmiljøer, og hvem vet fra hvor, siden mange av gjestene var utstyrt som til beste fjellferie, og derfor bar finlandshetter godt trukket nedover ørene. Utstyret var muligens billig utlånt fra det norske overvåkningspoliti som visstnok ikke har hatt noen større aksjoner på gang siden det, frustrert over forgleves å ha ventet på at noen ville sprengte det berømlige asylmottaket i luften, stormet familien Myrdals hus og hjem, og la fruene i håndjern etter å ha banket henne gul og blå. Som våre lesere kanskje vet, har ledende menn innen den berømte etat for lengst funnet ut at intet ondt truer det norske samfunn fra venstrestremistenes side, bare fra det ekstreme høyre. Og det ekstreme høyre er etter hvert blitt så mangt. Men i hvert fall vanker det ikke på Cafe Blitz, som derfor har krav på offentlig respekt for sine kulturelle aktiviteter.

Til skistaver hadde de unge påsketurister spisse jernstokker, hvilket skremte det sør-afrikanske konsulat så hele skituren endte i et regelrett gateslag i Oscarsgate. Annet var nesten ikke å vente ettersom sør-afrikanere er mer vant med kommunistopptøyer enn med skiturer, og derfor misforstod hele situasjonen. Nå er det en psykologisk sannhet at det er meget skadelig å brenne inne med sine følelser, så da de frustrerte unge på hjemveien kom forbi Shellgården, stakk de innom for å hilse på, og etterlot seg minst 12 knuste vindusruter.

Ledere for Oslo ordenspoliti ser alvorlig på saken, men det bør de være forsiktige med, for kjenner vi professor Mathiesen & Co. rett, vil nok de se enda alvorligere på den, om enn fra motsatt synsvinkel.

ANNONSE

Weekend-tur med buss

Ut i det blå, eller kanskje det «gule» å. St. Hans 24/25 juni. Har du et lettere musikkinstrument, så ta det med. Den yngre garde hjertelig velkommen. Hyggetur. Forbehold tas. Tlf. (03) 81 90 44 - (02) 12 12 74.

Institutt for Norsk Okkupasjonshistorie

Kontortid: Mandag kl. 17—20, tirsdag kl. 11—14, onsdag kl. 17—20.
Postadresse: POSTBOKS 924 SENTRUM, 0104 OSLO 1.
Kontoradresse: ENERHAUGSPlassen 4, OSLO. TLF.: (02) 19 06 71.

BREV TIL NRK

TUNGTVANNSAKSJONEN

I fjernsynet onsdag den 8. februar 1989 ble vist et program med navnet «Til fots i Jotunheimen» med Claus Helberg som hovedperson. Det gjelder sabotasjeaksjonen mot Norsk Hydros anlegg på Rjukan hvor han hadde med dette å gjøre, men resten han forteller synes å være usannsynlig. En må her være klar over at han står frem og forteller helt på egen hånd, uten vitner av noe slag som kan bevite sannheten. En må være klar over at de viktigste vitner, tyskerne, er over alle hauger og er så å si umulige å få tak i. Dessuten er jo dette lenge siden, sabotasjeaksjonen skjedde jo i 1943, altså for 45 år siden og de fleste tyskere som deltok den gang kan jo nå være døde og borte.

Under slike forhold er det jo fristende å hente noe i tilleggene. Nok om det. Da Claus Helberg var ferdig med sabotasjeaksjonen, reiste han til Oslo og gikk i dekning. Men han var ikke snauere enn at han helt alene for tilbake til Jotunheimen for å besøke hytten hvor han, sammen

med de andre sabotører, hadde oppholdt seg før aksjonen. Her fant han hytten full av tyskere og han var ikke snauere enn at han helt alene og bevæpnet med pistol, ga seg i kamp med dem. Han var så snar til å springe på skiene at han løp fra tyskerne på to nær, som klarte å holde tritt med ham. Men etter en tid måtte den ene gi opp og den andre begynte å skyte på ham med pistol helt til han var fri for ammunisjon. Med Helberg gikk det likedan og han kom seg nå unna.

Etter en tid kom han til et hotell i bygda, som var fullt av tyskere og også nordmenn som bodde der. Han tok inn der og fikk seg et rom, og da han var syk lovte tyskerne å skaffe ham lege neste dag. Imidlertid hadde tyskerne bestemt at samtlige norske gjester skulle til Grini uvisst av hvilken grunn. Jeg synes det høres nokså usannsynlig ut at en tropp tyskere kunne ta en slik beslutning. For å kunne bli sendt til Grini måtte det jo politivhør til av sikkerhetspolitiet som bestemte hvorvidt de skulle arresteres eller ikke i henhold til utfallet av avhøringene.

Mens han for og vandret på hotellet, hadde han pistolen i buksa, og den mistet han nedover en trapp slik at den rullet like foran føttene til en tysker. Men etter som jeg forstår ble han ikke antastet av den grunn.

Så ble han og hotellets gjester installert i en buss med eskorte av tyske motorsykelister både foran og bak etter filmen å dømme. Men Helberg var ikke snauere enn at han hoppet ut av bussen og la på sprang, og de stakkars tyskere klarte selvsagt ikke å få tak på ham, så han kom seg unna. Tyskerne brukte håndgranater på ham, men det nyttet selvsagt ikke. Håndgranater er jo et typisk nærkampvåpen. Hadde ikke tyskerne vett til å bruke skytevåpen, som jo er det vanlige i slike tilfelle? Under flukten kom det en mann ut av et hus og han ble truffet av håndgranatsplinter. Ville det ikke være på sin plass å få tak på denne mannen som vitne? Synes NRK at det er på sin plass å gjengi den slags reportasjer uten et eneste vitne? Hvilken garanti har man for sannheten av det fremviste?

Med hilsen
Daniel Nestby

VALG TIL EUROPAPARLAMENTET

De nasjonale partier i Frankrike, Spania og Italia sender valgte kandidater inn i Europaparlamentet. For første gang har en nasjonal bevegelse i Tyskland en reell mulighet til å få inn representanter på tinget.

Etter valg-resultater som bragte flere nasjonale representanter inn i de Bayeriske kommunerådene, greide den tyske Folkeunion også å få inn representanter i Bremens «fylkesting» (Landtag)

«Deutsche Volksunion» er en rørsle som egentlig er vokset frem uten «partipolitisk» bakgrunn. En sammen slutning av nasjonale strømninger, som forenet seg under ledelse av ukeavisen «Deutsche National Zeitung»s utgiver Dr. Frey. Andre nasjonale grupperinger og ukeaviser som «Deutsche Wochenzeitung» og «Deutsche Anzeiger» sluttet opp om denne Unionen. Deres mål er å føre tyskerne tilbake til seg selv. De proklamerer: «Jeg er stolt over å være tysker». «Først Tyskland,

deretter med Europa».

«Begrenset innvandring, for all del fra Orient, Asien og Afrika.» «Tyske arbeidsplasser for tyske arbeidere.» «4,2 millioner utlendinger er for meget!»

I et land som har over 8% arbeidsløse, vokser langsomt en nasjonal motstand. Et land som lever, det blir tydelig i Berlin, under fremmed besettelse, i et land som på tross av en storartet etterkrigsgjenreisning, ikke har fått hele sin suverenitet tilbake begynner å bli urolig. Der gis ingen tysk generalstab, ingen tysk admiralitet. Alle militære retter er i besetternes hender. En fredsavtale gis det ikke. Etter seierherrenes ønske må Vest-Tyskland stille 12 divisjoner om de vil eller ei. Flåten er begrenset. Luftvåpenet er begrenset. Tyskland øst er i samme form presset inn under russisk ledelse.

I fabrikkene begynner arbeiderne å forlange tyske arbeidsplasser for tyske arbeidere. Det blir sikkert ingen «revolt»,

men uroligheter er proklamert, senest når grensene «faller» 1991.

I en slik situasjon uttaler den nye tyske folkeunionen det folk tenker. Spørsmålet er «Hva koster det, dersom man velger det man tenker?» Koster det «mindre frihet?»

Sansynligvis gir Europavalget et fingerpek. Det har og enkelte partier i Bonn merket. Christ-Demokratene i Bayern og Bonn begynner å synge nasjonale toner. Målet er å «fange» de nasjonale krefter som begynner å avtegne seg.

Ivar Hjort Svendsen

Annonsér
i
«Folk og Land»

«FOLK og LAND» — Postboks 924 Sentrum, 0104 Oslo 1.